

SAYI : 86171061-101.07.04-E.3345

BAŞVURU NO : 2017/12813

KARAR TARİHİ : 06/03/2018

TAVSİYE KARARI

BAŞVURAN :

BAŞVURAN VEKİLİ / TEMSİLCİSİ :

BAŞVURUYA KONU İDARE :

Türk Hava Kurumu Üniversitesi
Rektörlüğü

BAŞVURUNUN KONUSU :

Başvuranın, mezun olduktan sonra kendisine bildirilen borç sebebiyle diplomasını alamamasından doğan mağduriyetin giderilmesi talebi hk.

BAŞVURU TARİHİ :

24.10.2017

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Başvuran ... Kurumumuza yapmış olduğu 24/10/2017 tarihli başvuruda; 2013-2014 yılı güz döneminde Türk Hava Kurumu (THK) Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme (Tezli) Yüksek Lisans Programına kayıt yaptırdığını, 3,000 TL program ücreti ödediğini, Güz ve Bahar döneminde sorumlu tutulduğu dersleri geçtiğini, 2014-2015 güz döneminde tez yazmak için çalışmalara başladığını fakat; bir türlü tez danışmanına ulaşamadığı için 2015-2016 Bahar döneminde Tezsiz programa geçmek zorunda kaldığını, bu dönemde 3 dersten sorumlu tutulduğunu, bunlardan “Uluslararası Finans” dersi hariç diğerlerini geçtiğini ve dönem projesini de tamamladığını, 2016-2017 Güz Döneminde ders almadan kayıt yaptırdığını ve 500 TL kayıt ücreti yatırdığını, 2016-2017 yılı Bahar döneminde ise, dönem kaydı için 500 TL, ders ücreti olarak 1200 TL yatırarak daha önce başarısız olduğu “Uluslararası Finans” dersi yerine “Satış Yönetimi” dersini aldığını ve bu dersi de geçerek 2016-2017 Bahar döneminde (12/06/2017 tarihinde) mezun olmaya hak kazandığını belirtmiştir.

1.1. Başvuran, mezuniyet işlemlerinin yapılmaması ve diplomasını alamaması sebebiyle 18/07/2017 tarihinde Kurumumuza başvuruda bulunduğunu ve başvuru üzerine Gönderme Kararı verildiğini, bunun üzerine 07/08/2017 tarihinde mezuniyet durumunun e-devlet sayfasına işlendiğini, fakat idarenin 03/10/2017 tarihinde “...mütevelli heyet başkanlığının 16/05/2014 tarih ve 54374677-176-

789 sayılı oluru ile eğitim ücreti üzerinden 4500 TL burs aldığınız, Enstitü Yönetim Kurulunun 15/02/2016 tarih ve 2016/008 sayılı kararı ile kurum içi yatay geçiş yaparak tezsiz programa geçtiğiniz, Yönetmelik hükümlerini yerine getirerek 12/06/2017 tarihinde mezun olduğunuz ve YÖKSİS'te mezun görüldüğünüz, tespit edilmiştir. Üniversitemiz Mütevelli Heyet Başkanlığının 26 Nisan 2016 tarihli toplantısı ile onaylanan "Burs Yönergesi" uyarınca burs, normal eğitim süresini kapsamakta olup, bu süre tezli olarak kayıt yaptıran öğrenciler için 4 dönem olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda sekiz dönem okuyarak eğitiminizi tamamladığınız için, Üniversitemiz Mütevelli Heyet Başkanlığının 18/08/2015 tarih ve 54374677/344-278 sayılı Olur'u uyarınca fazladan eğitim aldığınız dönemler için 7.500 TL borcunuz bulunmaktadır." şeklinde cevap verdiğini belirtmiştir.

1.2.Başvuran, kendisinin hiçbir aşamada bursluluk ya da indirim talebinin olmadığını, burslu olduğunun, bunun geçerlilik süresinin ve borcu olduğu bilgisinin kendisine bildirilmediğini, birçok kişinin benzer mağduriyetler yaşadığını, maddi ve manevi olarak zarara uğramış olduğunu belirterek hiçbir koşulda haberdar edilmediği borcun silinerek diplomasının kendisine verilmesini ve bu konudaki mağduriyetinin giderilmesini talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Kurumumuzun 03/11/2017 tarihli ve E.13318 sayılı ve 09/01/2018 tarihli ve E.378 sayılı bilgi-belge isteme yazılarına cevaben Türk Hava Kurumu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından gönderilen 05/12/2017 tarihli ve E.28891 sayılı yazısı ile 25/01/2018 tarihli ve 2545 sayılı yazısında hukuki bir değerlendirmeye yer verilmemekle beraber istenilen bilgi ve belgeler Kurumumuza gönderilmiş olup ekli belgelerden;

2.1. Başvuran ...'in; İşletme Türkçe (Tezli) programına 23/09/2013 tarihinde 1303810297 numara ile kayıt yaptırdığı, 2015-2016 Bahar döneminde işletme (Tezli) Yüksek Lisans programından İşletme (Tezsiz) Yüksek Lisans programına yatay geçiş talebinde bulunduğu, yatay geçiş talebinin Enstitü Yönetim Kurulunca uygun bulunduğu ve başvuranın 2016-2017 Bahar döneminde mezuniyet için gerekli ders/kredi yükünü tamamladığından 12/06/2017 tarihinde **mezuniyet işlemleri gerçekleştirilerek, Yükseköğretim sistemine işlendiği,**

2.2.Başvuranın, Üniversiteye kayıt yaptırdığı tarihte İşletme (Tezli) Yüksek lisans program ücretinin 4 dönemle (2 yıl) sınırlı olmak üzere 8.000 TL olduğu, kendisine 4.500 TL ücret indirimi sağlanarak 3.500 TL tahsilat yapıldığı ve kayıt işlemi gerçekleştirildiği,

2.3.Başvuranın programı tamamlaması gereken 4 dönemde (2 yıl) mezuniyet için gerekli dersleri başarı ile tamamlayamadığı, 4 dönem hakkı sona erdiğinde 2015-2016 Güz döneminde de kayıt yaptırdığı ancak bu dönem için ödemesi gereken 2.600 TL'yi ödemediği; daha sonra, tezli programda başarılı olamayacağını değerlendiren başvuranın Tezsiz programa yatay geçiş yapmak için talepte bulunduğu, bu talebi uygun bulunarak yatay geçiş işlemi yapıldığı, ancak başvuranın 100 TL yatay geçiş başvuru ücretini ödemediği,

2.4.Tezsiz Yüksek lisans programının 10 ders ile dönem projesinden oluştuğu, başvuranın 2015-2016 bahar döneminde (6. döneminde) 3 ders ve dönem projesi dersine kayıt yaptırdığı ancak, bu dönem 3 ders için ders başına 1.200 TL, dönem projesi 1.200 TL ve dönem kayıt ücreti 500 TL olmak üzere toplam 5.300 TL ödemesi gerekirken yalnızca 500 TL ödeme yaptığı ve bu dönemden de 4.800 TL borcu kaldığı, takip eden dönem de ders yükünü başarı ile tamamlayamadığı ve sonraki dönem için kalan 1 ders ve dönem kayıt ücreti olarak 1.700 TL nin tahakkuk ettiği fakat başvuranın bu dönemden kaynaklanan 1.700 TL borcunu ödemediği, sonuç olarak, başvuranın ilgili Üniversiteye ödemesi gereken toplam, **(2.600+4.800+100TL) olmak üzere 7.500 TL borcu olduğu,**

- 2.5.**Üniversitenin başvurana eğitim-öğretim sürecinde her türlü kolaylığı ve hoşgörüyü gösterdiği, başvuranın buna karşılık yürürlükteki mevzuat uyarınca ödemesi gereken eğitim öğretim ücretini tam ve eksiksiz ödeme yükümlülüğü bulunmakta olduğu,
- 2.6.** Başvuran ...'a, 16/05/2014 tarih ve 54374677/176-789 sayılı "olur" yazısı ile 4500 TL ücret indirimi sağlandığına ilişkin Mütevelli Heyet kararının bulunduğu, başvuranın programı mevzuatta öngörülen sürede tamamlayabilmiş olması halinde herhangi bir ilave ücret ödemesi gerekmeyeceği, ancak, başvuranın programı 2 yıl yerine 3 yılda ve programlar arası geçiş yaparak ve ilave 3 ders ve bitirme projesi alarak ancak tamamlayabildiği, ilgili öğrencinin kayıt yaptırdığı dönemde yürürlükte olan Lisansüstü Eğitim Öğretim Yönetmeliğinin 37. maddesinin 1 fıkrasında; *"Tezli yüksek lisans programının süresi bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç, kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın dört yarıyıl olup, program en çok altı yarıyıldan tamamlanır."* hükmü bulunmakta olduğu,
- 2.7.**Lisansüstü Eğitim Öğretim Yönetmeliğinde tezli yüksek lisans eğitimi için program süresinin 4 dönem olduğu, ancak programın en fazla 6 dönemde tamamlanması gerektiği hükmü yer aldığı, bu kapsamda, belirtilen dönemde 4 dönemden sonraki ek sürelerin ücrete tabi olup olmadığının açıklığa kavuşturulması ve bu sürede öğrencilerin mağdur olmaması açısından kayıt işlemlerinin yapıldığı ve belirtilen hususun Üniversite Yönetimince değerlendirildiği ve program için alınan ücretin 4 dönem için geçerli olduğu, ilave sürelerin ayrıca ücretlendirilmesi gerektiği yönünde değerlendirme yapıldığı,
- 2.8.** Başvuranın, İşletme Türkçe (Tezli) programından aldığı derslerin görüldüğü Transkript ve yatay geçiş yaparak Tezsiz programdan aldığı derslere ait Transkriptin ilişikte sunulduğu,
- 2.9.** Lisansüstü Eğitim Öğretim Yönetmeliği uyarınca; Lisansüstü Programların öğrenim süreleri Tezli Yüksek Lisans programları için 2 yıl, Tezsiz Yüksek Lisans programları için 1 yıl olup, Mütevelli Heyet Başkanlığı'nın 18/05/2015 tarih ve 54374677/344-278-999 sayılı Olur'u uyarınca; normal öğrenim sürelerini aşan öğrencilerin eğitim-öğretim ücretini ödemeleri gerektiği,
- 2.10.**Resmi Gazetede (30/04/2013 tarih ve 28633 sayılı) yayınlanan Türk Hava Kurumu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin 10/2. Maddesi gereği lisansüstü programlara kayıtlı öğrenciler ilgili programdan mezun oluncaya kadar her-dönem kayıt yenilemek zorunda olduğu, kayıt yenilemeyen öğrencilerin, kaydın yenilenmediği dönemlerde hiçbir öğrencilik hakkından (eğitim hizmeti, danışmanlık hizmeti vb.) faydalanamayacağı gibi, resmi öğrenci belgesi ve resmi transkript belgesi vb. çeşitli evrak talebinde bulunamayacağı, başvuranın transkripti incelendiğinde, 2013-2014 Güz/Bahar döneminde başladığı eğitim-öğretim dönemini dersler için öngörülen 4 dönemde tamamlamış olduğundan, bu aşamada her dönem için kayıt yenilemek ve aldığı dersin ücretini ödemek zorunda olduğu,
- 2.11.** Başvuranın eğitim-öğretim sürecinde bir aksama meydana gelmemesi amacıyla kendisine gösterilmiş olan hoşgörünün suiistimali söz konusu olduğu, ancak, benzer durumların tekrar yaşanmaması için öğrenci bilgi sisteminde 2016-2017 Bahar döneminden itibaren gerekli düzenlemelerin yapıldığı, dönem kayıt ve ders ücretini ödememiş olan öğrencilerin kayıtlarının yapılmadığını,
- 2.12.**İlgilinin, 2015-2016 Güz döneminde Tez ve Uzmanlık Alan dersi aldığı, 2015-2016 Bahar Döneminde ise kendi isteği üzerine İşletme Tezli Programdan Tezsiz programa yatay geçiş yaparak Tezli programdan aldığı 7 dersi saydırarak 2015-2016 Bahar döneminde 3 ders ve dönem projesi,

2016-2017 Bahar döneminde ise tek ders olarak eğitimini tamamladığı ve 12.06.2017 tarihinde mezun olduğu,

2.13. Başvuranın askerlik işlemleri nedeniyle hoşgörü gösterilerek dönem tamamlanır tamamlanmaz derhal 12/06/2017 tarihinde mezuniyet işlemlerinin tamamlandığı ve YÖKSİS'e işlendiği, diplomasının düzenlendiği ancak borcunu ödemek suretiyle diplomasını alabileceğinin kendisine bildirildiği,

2.14. Üniversite Öğrenci İşleri Müdürlüğü tarafından başvurana 03/10/2017 tarih ve E.2834 sayılı yazı ile borcun dayanağına ilişkin açıklama yapılarak bilgi verildiği,

2.15. Başvurana, başlangıçta 4.500 TL indirim uygulanmış olup, kendisine eğitim öğretim süresi içinde tamamlayabilmesi amacıyla her türlü hoşgörü ve yardımın sağlandığı, fakat başvuranın anılan borcu ödeme konusunda iyiniyetli bir çabası veya önerisi bulunmadığını, Türk Hava Kurumu Üniversitesi bir Vakıf Üniversitesi olduğu, faaliyetlerini sürdürebilmesi için eğitim öğretim ücretini tahsil etmesi gerektiği açıklamalarına yer verilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Anayasamızın “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74 üncü maddesinde; “... Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler...” hükmüne,

4.6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun ‘Kurumun görevi’ başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında; “Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.” hükmüne,

5.2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun “Diploma alma, ders kredilerinin hesaplanması, öğrencilik haklarından yararlanma ve sınavlar” başlıklı 44. Maddesinin “c” bendinde; “Bir yıl süreli yabancı dil hazırlık sınıfı hariç, kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptıırıp yaptıımadığına bakılmaksızın önlisans programlarını azami dört yıl, lisans programlarını azami yedi yıl, lisans ve yüksek lisans derecesini birlikte veren programları azami dokuz yıl, **yüksek lisans programını azami üç yıl, doktora programını ise azami altı yıl içinde başarı ile tamamlayarak mezun olamayanlar, bu Kanunun 46 ncı maddesinde belirtilen koşullara göre ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptıırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmaksızın öğrencilik statüleri devam eder.**” hükmüne,

5. 1. “Cari hizmet maliyetinin hesaplanması, öğrenci katkı payları ve öğrenim ücretleri” başlıklı 46. maddesinin: “a” bendinde; “ Yükseköğretim kurumlarında, öğrenci başına düşen cari hizmet maliyetleri, yükseköğretim programlarının özellikleri göz önüne alınarak Yükseköğretim Kurulunca hesaplanır. Öğrencilerden her bir dönem için birinci öğretimde öğrenci katkı payı, ikinci öğretim ve uzaktan öğretimde ise öğrenim ücreti alınır. Yabancı uyruklu öğrencilerden, birinci veya ikinci öğretim ayırımı yapılmaksızın, her bir dönem için öğrenim ücreti alınır. Devlet tarafından karşılanacak kısım ile birinci öğretim, ikinci öğretim, açık ve uzaktan öğretim öğrencileri tarafından karşılanacak öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretleri, öğrenci başına düşen cari hizmet maliyetleri göz önünde bulundurularak belirlenir. Cari hizmet maliyetinin öğrenciler tarafından karşılanacak

kısmı dışında kalan miktarı, Devlet tarafından karşılanır. Devletçe karşılanan kısım cari hizmet maliyetinin yarısından az olamaz.” hükmüne, “**f** bendinde; “Lisansüstü öğrenimin, 44 üncü maddenin (c) fıkrasındaki süreler içinde tamamlanamaması halinde, tez aşamasında ödenecek öğrenci katkı payı veya öğrenim ücreti, lisansüstü öğrenim için belirlenen dönemlik katkı payı veya öğrenim ücretine (d) fıkrasındaki oranlar uygulanarak hesaplanır.” hükmüne, “**g** bendinde; “**Öğrenci katkı payı ve öğrenim ücretleri, ilgili dönem başlarında ödenir. Süresi içinde katkı payı veya öğrenim ücretini ödemeyenler ve mazeretleri ilgili yükseköğretim kurumunun yönetim kurulunca kabul edilmeyenler, o dönem için kayıt yaptıramaz ve öğrencilik haklarından yararlanamaz. Ödeme gücü bulunan birinci öğretim öğrencilerinin ödemesi gereken katkı payının tamamı, talepleri halinde Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunca katkı kredisi olarak verilebilir.**” hükmüne,

6. 01/07/1996 tarihli 22683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin “Yatay Geçiş Yoluyla Öğrenci Kabulü” başlıklı 5. maddesi; “İlgili üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü içindeki başka bir enstitü anabilim dalında veya başka bir yükseköğretim kurumunun lisansüstü programında en az bir yarıyılı tamamlamış olan başarılı öğrenci, lisansüstü programlara yatay geçiş yoluyla kabul edilebilir. Yatay geçiş yoluyla kabul edilme koşulları ilgili senato tarafından kabul edilen yönetmelikle belirlenir.” Hükmüne

6. 1.“Lisansüstü Programlara Kayıt” başlıklı 6. Maddesi; “Lisansüstü programlara kabul edilen öğrencilerin kayıtlarının kesinleşmesi için gerekli koşullar ilgili senato tarafından kabul edilen yönetmelikle belirlenir” hükmüne,

6.2. “Yüksek Lisans Programı” başlıklı 8. maddesi;”a) Yüksek lisans programı, tezli ve tezsiz olmak üzere iki şekilde yürütülebilir. Bu programların hangi enstitü anabilim dallarında ve nasıl yürütüleceği ilgili senato tarafından kabul edilen yönetmelikle belirlenir.

b) Tezli ve tezsiz yüksek lisans programları arasında geçişe izin vermek yükseköğretim kurumlarının yetkisindedir ve ilgili yönetmeliklerinde belirtilen esaslara göre düzenlenir.” hükmüne,

6.3.“Süre” başlıklı 10.maddesi,” a) Tezli yüksek lisans programını tamamlama süresi dört yarıyıldır. Daha kısa sürede mezun olabilecek bir öğrenciyle ilgili düzenlemeler, ilgili senato tarafından kabul edilen yönetmelikte belirtilir. İlgili yönetmelikler uyarınca başarısız olan öğrencinin yükseköğretim kurumu ile ilişkisi bu süreden önce kesilebilir.

b) Dört yarıyıl sonunda kredili derslerini ve seminer dersini başarıyla tamamlayamayan veya yükseköğretim kurumunun öngördüğü en az genel not ortalamasını tutturamayan öğrencinin yükseköğretim kurumu ile ilişkisi kesilir .c) Tez çalışmasından üst üste iki kez veya aralıklı olarak üç kez başarısız not alan öğrencinin yükseköğretim kurumu ile ilişkisi kesilir.

d) Kredili derslerini ve seminer dersini başarıyla bitiren, ancak tez çalışmasını Madde 10-a’da belirtildiği üzere dört yarıyıl sonuna kadar tamamlayamadığı için tez sınavına giremeyen bir öğrenciye, ilgili enstitü anabilim dalı başkanlığının önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulu onayı ile tezini jüri önünde savunması için en fazla iki yarıyıl ek süre verilebilir.” hükmüne,

7. 30/04/2013 tarih ve 28633 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Türk Hava Kurumu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği’nin “Yatay geçiş yoluyla öğrenci kabulü” başlıklı 9. Maddesi; “ (2) Tezli ve tezsiz yüksek lisans programları arasında geçiş, kayıtlı bulunduğu programdaki en geç ikinci yarıyılın sonunda öğrencinin başvurusu ve enstitü anabilim dalı başkanının önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararıyla yapılabilir. Öğrencinin kayıtlı bulunduğu programda geçirdiği süre, geçiş yaptığı programda geçirilmiş sayılır. Tezli tezsiz yüksek lisans programları

arasındaki yatay geçişlerde, öğrencinin kayıtlı programda almış olduğu derslerden, yeni programda da geçerli sayılanlar, kredi transferi olarak değil, yeni programda alınmış dersler gibi not döküm belgesinde gösterilir ve işlem görür. Geçiş başvurusu onaylanan öğrenci yeni programın gereklerini tamamlamakla yükümlüdür.” hükmüne,

7. 1.“Kesin kayıt ve kayıt yenileme” başlıklı 10.maddesinde; “(1) Lisansüstü programlara kabul edilen öğrencilerin listesi enstitü yönetim kurulunun kararı ile kesinleşir ve enstitü tarafından ilan edilir. Kesin kayıt işlemleri enstitü tarafından duyurulan süre içerisinde ve belirlenen esaslara uygun olarak yapılır. Süresi içerisinde kesin kaydını yaptırmayan adaylar öğrencilik haklarını kaybederler. Bu adayların yerine sırasıyla yedek listedeki adaylar ilan edilerek kabul edilirler. (2) **Öğrenciler, kayıtlı oldukları programdan mezun oluncaya kadar, her dönem başında kayıt yenilemek zorundadır.**” hükmüne,

7.2. “Süre” başlıklı 20. Maddesi “ (1) Tezli yüksek lisans programını tamamlama süresi azami üç yıldır. Bu Yönetmelikte belirtilen tüm yükümlülüklerini yerine getiren öğrenciler daha kısa sürede programı tamamlayabilirler. (2) Tezli yüksek lisans programını azami üç yıl içinde başarı ile tamamlayamayanlar, 2547 sayılı Kanununun 46 ncı maddesinde belirtilen koşullara göre ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmaksızın öğrencilik statüleri devam eder.”hükmüne,

7.3. “Tezsiz yüksek lisans diploması” başlıklı 32.maddesi; “(1) Kredili derslerini ve dönem projesini başarıyla tamamlayan yüksek lisans öğrencisine Tezsiz Yüksek Lisans Diploması verilir. (2) Tezsiz Yüksek Lisans Diploması üzerinde öğrencinin izlemiş olduğu enstitü anabilim dalındaki programın onaylanmış adı bulunur. (3) Tezsiz yüksek lisans programına devam edenler, başvurdukları yükseköğretim kurumunca tezli yüksek lisans programı için belirlenmiş olan asgari şartları yerine getirmek kaydıyla, tezli yüksek lisans programına geçiş yapabilirler. Bu durumda tezsiz yüksek lisans programında alınan dersler enstitü yönetim kurulu kararıyla tezli yüksek lisans programındaki derslerin yerine sayılır.” hükmüne,

8.Türk Hava Kurumu Üniversitesi Ana Yönetmeliğinin “Mütevelli heyetin görevleri” 6. Maddesinin h bendinde, “h) Öğrencilerden alınacak eğitim-öğretim ücretlerini belirlemek” hükmüne,

8. 1.“Bursun Verilmeyeceği Durumlar” başlıklı 19. Maddesinde; “(1) Sosyal Destek Bursu; a) Yabancı Dil Hazırlık Sınıfında okumakta olan öğrencilere, b) Güz ve bahar yarıyıllarında tam zamanlı okumayan öğrencilere, c) “Uyarma” cezası hariç olmak üzere disiplin cezası alan öğrencilere, d) Yabancı uyruklu öğrencilere (T.C. vatandaşlığı olup, yabancı uyruklu statüsünde kayıt yaptıran öğrenciler dâhil), e) Normal öğrenim süresini aşan öğrencilere, f) Akademik genel not ortalaması dört üzerinden iki (2,00/4,00) nin altında olan öğrencilere not ortalaması dört üzerinden iki (2,00/4,00) ve üzerine çıkıncaya kadar verilmez.” hükmüne,

9.Lisansüstü Programlarda Uygulanması Düşünülen Ücret Miktarları ile Ücretlere İlişkin Esaslar:

Tezli Yüksek Lisans Programlarına İlişkin Esaslar:

- 7 Ders, Seminer ve Tez'den oluşur.
- Öğrenciler, 3 üncü dönemden itibaren her dönem tez dersine kayıt yaptırmak ve tez ücretini Ödemek zorundadır.
- Öğrenciler, her dönem asgari ders sayısı kadar ders ücreti ve kayıt-ücreti ödemek zorundadır.
- Tezli Yüksek Lisans Programının normal öğrenim süresi 2 yıldan (4 dönemden) oluşur.
- Ücretler dönem başında tahsil edilir.

Tezsiz Yüksek Lisans Programlarına İlişkin Esaslar:

- 10 Ders ve Dönem (Bitirme) Projesinden oluşur.
- Öğrenciler, her dönem asgari ders sayısı kadar ders ücreti ve kayıt ücreti Ödemek zorundadır, Tezsiz Yüksek Lisans Programının normal öğrenim süresi 2 yıldan (4 dönemden) oluşur.
- Ücretler dönem başında tahsil edilir.

Lisansüstü Programlar dair Ücret Uygulamalarına İlişkin Genel Esaslar:

- Lisansüstü Programlara Başvuru Ücreti 150TL dir.
- Dönem Kayıt Ücreti ve Başvuru Ücreti hiçbir koşulda iade edilmez,
- Eğitim-öğretim ücretleri, Üniversitemizin ilgili hesabına Türk Lirası olarak yatırılır.
- Ödeme ihtilaflarında Enstitü Kurulunun vereceği karara öğrencilerin uyması zorunludur.

IV. KAMU DENETÇİSİ ARIF DÜLGER'İN KAMU BAŞDENETÇİSİ'NE ÖNERİSİ

10. Kamu Denetçisi tarafından yapılan inceleme ve araştırma neticesinde; başvurunun kabulü gerektiği yönündeki öneri Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

11. Başvuranın 2013 yılında kayıt olduğu Türk Hava Kurumu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yüksek Lisans (Tezli) programdan 2015-2016 yılı Bahar döneminde Tezsiz programa geçtiği, kendisinden eğitim gördüğü dönem zarfında yatırılması istenilen ücretleri yatırdığı ve yükümlü olduğu dersleri vererek 2016-2017 bahar döneminde mezun olmaya hak kazandığı, 2017 yılı Ağustos ayında mezuniyetinin YÖKSİS'e yansıtıldığı, fakat Üniversite Mütevelli Heyet Başkanlığının 16/05/2014 tarihli ve 54374677/176-789 sayılı "olur" yazısı uyarınca eğitim ücreti üzerinden 4500 TL burs aldığı, bu bursun normal eğitim sürelerini kapsadığı, dolayısıyla eğitim-öğretim süresi 8 dönem süren başvuranın fazladan aldığı eğitim-öğretim dönemine ilişkin 7500 TL borcu olduğu belirtilerek söz konusu borç ödenmeksizin diplomasının verilmemesinden doğan mağduriyetin giderilmesi talep edilmektedir.

12. Dosya kapsamı incelendiğinde; başvuranın ilgili programa kayıt yaptırdığı tarih için geçerli olan ilgili mevzuat hükümlerinde 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Cari hizmet maliyetinin hesaplanması, öğrenci katkı payları ve öğrenim ücretleri" başlıklı 46. maddesinin "g" bendinde; "

Öğrenci katkı payı ve öğrenim ücretleri, ilgili dönem başlarında ödenir. Süresi içinde katkı payı veya öğrenim ücretini ödemeyenler ve mazeretleri ilgili yükseköğretim kurumunun yönetim kurulunca kabul edilmeyenler, o dönem için kayıt yaptıramaz ve öğrencilik haklarından yararlanamaz.” hükmüne, yine bilgi ve belge yazımıza istinaden idare tarafından gönderilen “Lisansüstü Programlarda Uygulanması Düşünülen Ücret Miktarları ile Ücretlere İlişkin Esaslar” başlığı altında hem Tezli Yüksek Lisans Programlarına İlişkin Esaslar hem de Tezsiz Yüksek Lisans Programlarına İlişkin Esaslar başlığı altında **“ Öğrenciler, her dönem asgari ders sayısı kadar ders ücreti ve kayıt ücreti ödemek zorundadır,”** ve **“Ücretler dönem başında tahsil edilir.”** düzenlemelerine yer verildiği görülmüştür. Yine Türk Hava Kurumu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin “Tezsiz yüksek lisans diploması” başlıklı 32.maddesinde tezsiz yüksek lisans diploması alabilmenin koşulları sayılmış olup, bu düzenleme şu şekildedir.; **“Kredili derslerini ve dönem projesini başarıyla tamamlayan yüksek lisans öğrencisine Tezsiz Yüksek Lisans Diploması verilir”.**

13. Somut olayda, başvuranın ve idarenin sunmuş olduğu bilgi ve belgelerden, başvuranın öncelikle 23/09/2013 tarihinde Türk Hava Kurumu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yüksek Lisans (Tezli) programına 1303810297 numara ile kayıt olduğu, 2015-2016 Bahar döneminde Tezsiz programa yatay geçiş talebinde bulunduğu ve Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün Yönetim Kurulu kararı ile İşletme (Tezsiz) Yüksek Lisans programına geçişinin yapıldığı, bu programdan mezuniyet için gerekli ders/kredi yükünü tamamladığından 12/06/2017 tarihinde mezuniyet işlemlerinin gerçekleştirildiği ve Ağustos ayı içerisinde Yükseköğretim Bilgi sistemine işlendiği anlaşılmaktadır.

14. Başvuranın, Üniversiteye kayıt yaptırdığı tarihte İşletme (Tezli) Yüksek lisans program ücretinin 4 dönemle (2 yıl) sınırlı olmak üzere 8.000 TL olduğu, başvuran ... 'a, 16/05/2014 tarih ve 54374677/176-789 sayılı "olur" yazısı ile 4500TL ücret indirimi sağlandığına ilişkin Mütevelli Heyet kararının bulunduğu, 4.500 TL ücret indirimi sağlanarak 3.500 TL tahsilat yapıldığı ve kayıt işlemi gerçekleştirildiği, başvuranın programı 2 yıl yerine 3 yılda ve programlar arası geçiş yaparak, ilave 3 ders ve bitirme projesi olarak tamamladığı anlaşılmaktadır.

15. Yine idarece başvuran tarafından yapılan ödemelere ilişkin gönderilen bilgi ve belgelerden başvuranın 09/10/2013 tarihinde 3500 TL program ücreti, 26/09/2016 tarihinde 500 TL dönem kayıt ücreti, 10/02/2017 tarihinde 1700 TL dönem kayıt ücreti ve alttan alınan ders ücreti ödediği anlaşılmaktadır.

16. Somut olayda gerçekleşen olay örgüsüne kronolojik sırayla bakıldığında; başvuranın tezli başladığı programdan tezsiz programa geçtiği, alması gerekli dersleri aldığı, dönem projesini tamamladığı ve tüm bu süreçler için kendisinden ödenmesi istenen ücretleri ödediği, mezuniyet için gerekli ders/kredi yükünü tamamladığından 2016-2017 Bahar döneminde mezun olmaya hak kazandığı anlaşılmaktadır. Buraya kadar başvuran nazarında hayatın olağan akışı içerisinde işleyen sürecin akabinde başvuranın mezuniyet işlemlerinin gerçekleştirilmemesi üzerine 24/07/2017 tarihinde hem Üniversiteye hem de BİMER'e başvuruda bulunduğu ve bu başvuru üzerine Üniversite tarafından başvuranın dilekçesine ilgi tutularak verilen 28/07/2017 tarihli yazıda; **“İlgili dilekçenizde mezun olmaya hak kazandığınızı, Enstitümüz ve Öğrenci İşleri Müdürlüğü yetkilileri ile de görüşmenize rağmen mezuniyet işlemlerinizin yapılmaması nedeniyle mağdur edildiğinizi belirterek mezuniyet işlemlerinin ivedi olarak sonuçlandırılmasını talep etmekteyiz. 2016-2017 Akademik dönemi dönem sonu notlarının 19/06/2017 tarihinde ilan edilmesiyle kredi/ders yükünü başarıyla tamamlayan İşletme Havacılık Yönetimi(Tezsiz) Yüksek Lisans Programı öğrencilerinin mezuniyet işlemleri başlatılmış, gerekli işlemler işlemler tamamlanmış olup, öğrenci işleri müdürlüğümüzce mezuniyet bilgileri YÖKSİS veri tabanına işlenecektir.”** şeklinde cevap verildiği görülmektedir.

16. 1.Başvuranın bu cevap üzerine 18/07/2017 tarihinde mezuniyet işlemlerinin tamamlanarak diplomasının verilmesi talebi ile Kurumumuza başvuruda bulunduğu, 07/09/2017 tarihli Gönderme Kararı üzerine ilgili Üniversite tarafından verilen 03/10/2017 tarihli cevabı yazıda;... **Mütevelli Heyet Başkanlığının 16/05/2014 tarih ve 54374677-176-789 sayılı oluru ile eğitim ücreti üzerinden 4.500 TL (Dörtbinbeşyüz) burs verildiği, başvuranın Enstitü Yönetim Kurulunun 15/02/2016 tarih ve 2016/008 sayılı kararı ile kurum içi yatay geçiş yaparak tezsiz programa geçtiği, Yönetmelik hükümlerini yerine getirerek 12/06/2017 tarihinde mezun olduğu ve YÖKSİS’de mezun olarak görüldüğünün tespit edildiği, Üniversite Mütevelli Heyet Başkanlığının 26 Nisan 2016 tarihli toplantısı ile onaylanan “Burs yönergesi” uyarınca burs, normal eğitim süresini kapsamakta olup bu süre tezli olarak kayıt yaptıran öğrenciler için 4 dönem olarak belirlendiği, bu kapsamda sekiz dönem okuyarak eğitimini tamamlayan ...’ın Üniversite Mütevelli Heyet Başkanlığının 18/08/2015 tarih ve 54374677/344-278 sayılı Olur’u uyarınca, fazladan eğitim aldığı dönemler için 7.500 TL (YedibinbeşyüzTürklirası) borcu bulunduğu yönünde cevap verildiği görülmüştür.**

17. İdarece aksi ispat edilemeyen tüm bu bilgi ve belgelerden anlaşılan şudur ki, başvurana idare tarafından, 7500 TL borcu olduğu için diplomasının verilemeyeceği bilgisi başvuranın Kurumumuza başvurması üzerine verilen 03/10/2017 tarihli cevabı yazı ile bildirilmiştir. Kaldı ki idare her ne kadar başvuranın fazladan aldığı eğitim-öğretim dönemi borcu olduğunu belirtmiş olsa da; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 46. maddesinin “g” bendinde; **“ Öğrenci katkı payı ve öğrenim ücretleri, ilgili dönem başlarında ödenir. Süresi içinde katkı payı veya öğrenim ücretini ödemeyenler ve mazeretleri ilgili yükseköğretim kurumunun yönetim kurulunca kabul edilmeyenler, o dönem için kayıt yaptıramaz ve öğrencilik haklarından yararlanamaz.”** hükmüne, “7.1” numaralı pragrafta değinilen **Yönetmelik** hükmü gereği hazırlanan ve bilgi ve belge yazımıza istinaden idare tarafından gönderilen, bizzat ilgili idarece belirlenmiş **“Lisansüstü Programlarda Uygulanması Düşünülen Ücret Miktarları ile Ücretlere İlişkin Esaslar”** içerisinde yer alan **“ Öğrenciler, her dönem asgari ders sayısı kadar ders ücreti ve kayıt ücreti ödemek zorundadır,”** ve **“Ücretler dönem başında tahsil edilir”**, düzenlemelerine aykırı davranmış, başvurandan ilgili dönem başlarında öğrenim ücretlerini ve ders ücretlerini gereği gibi tahsil etmemiş, yine öğrenim ücreti ve ders ücreti almaksızın yahut eksik almak suretiyle başvuranın dönem ve ders kayıtlarını yapmış, kanuna aykırı olarak öğrencilik haklarından yararlanmasına izin vermiştir. İdare mezuniyetini 12/06/2017 tarihinde YÖKSİS e işlemiş olduğu başvurana, başkaca hiçbir aşamada herhangi bir bildirim yahut tebliğ de bulunmadığı bir borcu olduğunu 03/10/2017 tarihli yazısı ile mezuniyetinden sonra bildirmiştir. Hatta dosya içerisindeki bilgi ve belgelerden THK Üniversitesinin bizzat kendisinin de iddia edilen bu borcun varlığından sonradan haberdar olduğu anlaşılmaktadır. Şöyle ki; idare işleyişten kaynaklı kusurunu **benzer durumların tekrar yaşanmaması için öğrenci bilgi sisteminde 2016-2017 Bahar döneminden itibaren gerekli düzenlemelerin yapıldığı, dönem kayıt ve ders ücretini ödememiş olan öğrencilerin kayıtlarının yapılmadığını** açıklayarak kabulde bulunmuştur. Tüm bunların yanında tezsiz yüksek lisans diploması alabilme koşullarının belirlendiği Üniversite Yönetmeliğinin 32 inci maddesinin birinci fıkrasında belirlenen **Kredili derslerini ve dönem projesini başarıyla tamamlama koşullarını sağlayan ve mezun olan başvurana diplomasının verilmemesi aynı zamanda Yönetmeliğin 32 inci maddesine de aykırılık teşkil etmektedir. Yine maddeden anlaşılan şudur ki, diploma alabilmek için borcu bulunmama şartı aranmamaktadır.**

18. **İdare vermiş olduğu cevaplarda sık sık başvurana gösterilen hoşgörü sebebiyle böyle hareket ettiğini açıklamış olsa da; idarenin yasa hükümlerini uygulamamasının gerekçesinin takdir yetkisini aşan keyfiliğe yol açan uygulamalarının olmaması gerektiği değerlendirilmiştir.** İdare işlem ve eylemlerini yerine getirirken hukuk devleti ilkesine uygun hareket etmeli, idarenin eylem

ve işlemleri hem kanuna dayanmalı hem de bu eylem ve işlemler kanuna aykırı olmamalıdır. (Anayasa Mahkemesi 26.12.2013 gün ve E.2013/67, K2013/164) Anayasa Mahkemesi kararlarında da ifade edildiği gibi, hukuk devletinin unsurlarından olan “hukuki güvenlik” ilkesi gereği devlet faaliyetlerinin önceden tahmin edilebilir, öngörülebilir olması gerekmekte olup, takdir yetkisini zorlayan ve keyfiliğe yol açacak kurallara yer vermemelidir. “Belirlilik” ilkesinin gereği ise, maddi hukuk ve usul kurallarının önceden öngörülebilir bir açıklıkta ve kişilerin haklı beklentilerini bariz şekilde bertaraf etmeyecek düzenlemeler yapılmasını gerektirir. Aksi takdirde, verilen yetkilerin sınırları belirsiz olup takdir keyfiliğe dönüşmesine neden olur ve yasanın verdiği ucu açık yetki kullanımıyla tesis edilen işlemlerin hukuki denetimi de yasa engeli sebebiyle gereği gibi yapılamaz.

19. Hal böyle olunca ilgili yasa hükümleri ve Üniversite tarafından alınmış esaslar çerçevesinde öğrencilerin ödeyecekleri dönem ve ders ücretlerinin miktarlarının belirlenmesi ve bu belirlenen miktarların dönem başında tahsil edilmeleri ve gerekli tedbirleri alınması için gereğinin yapılması noktasında idarenin sorumluluğu olduğu, başvuranın normal koşullar altında eğitim-öğretimi süresince kendisinden talep edilen ücretleri yatırarak üzerine düşen sorumluluğu yerine getirdiği, idarenin dönem başında tahsil edilmesi gereken ücretlerin tahsil edilmemesinde hizmet kusurunun olduğu ve yine hakkaniyet gereği idarenin ilgili mevzuata aykırı olan ve o dönem kullanmış olduğu sistemden kaynaklı aksaklıklardan ve uygulama hatalarından doğan zararları başvurana yansıtması gerektiği, ilgili Yönetmelikte diploma alabilmek için borcu bulunmaması şartı olmamasına karşın; idarenin borcu olduğunu düşündüğü başvurana, diploma verdikten sonra icra takibi başlatma yolunu işletebilecekken, diploma vermeme yolunu seçmesinin hukuka ve hakkaniyete aykırı olduğu değerlendirilmiştir.

20. Yukarıdan beri anlatılan hususlar, başvuranın iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat ve tüm dosya kapsamına göre; THK Üniversitesi Öğrenci İşleri Müdürlüğünün 03/10/2017 tarihli yazısı ile başvurandan talep edilen 7500 TL borcun tahsili halinde diplomanın verilebileceği işleminin hukuka ve hakkaniyete aykırı olduğu sonuç ve kanaatine varılmıştır.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

21. İyi yönetim ilkelerine, 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6'ncı maddesinde yer verilmiştir. Söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirmeler neticesinde; başvurunun inceleme ve araştırması kapsamında Kurumumuzca istenilen bilgi ve belgelerin İdare tarafından süresi içerisinde Kurumumuza gönderildiği, böylece “*makul sürede karar verme*” ilkelerine uygun davranıldığı; ancak idarenin, başvurana verdiği cevapta hangi sürede hangi mercilere başvurabileceğini göstermediği bu nedenle “*karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi*” ilkesine uyulmadığı anlaşılmış olup idareden bundan böyle bu ilkeye de uyması önerilmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

A. Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

22. 14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 17'nci maddesinin sekizinci fıkrasına göre, Kamu Denetçiliği Kurumuna dava açma süresi içinde yapılan başvuru işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurmakta olup, 14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, bu Tavsiye Kararının idareye tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde idare tarafından herhangi bir eylem ya da işlem tesis edilmezse (varsa) dava açma süresinden kalan süre işlemeye devam edecek olup, Ankara İdare Mahkemelerine yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Açıklanan gerekçelerle **BAŞVURUNUN KABULÜNE**;

THK Üniversitesi Öğrenci İşleri Müdürlüğünün 03/10/2017 tarihli yazısı ile başvurandan talep edilen 7500 TL borcun tahsiline yönelik işlemin geri alınarak mezun olan başvurana diplomasının verilmesi yönünde işlem tesisi için **TÜRK HAVA KURUMU ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE TAVSİYEDE BULUNULMASINA**,

6328 sayılı Kanununun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, **Türk Hava Kurumu Üniversitesince** bu karar üzerine tesis edilecek işlemin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Kararın **Başvurana ve Türk Hava Kurumu Üniversitesi Rektörlüğüne** tebliğine, **Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisine** karar verildi.

e-imzalıdır

Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi